

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за доцент в катедра Сценична реч на НАТФИЗ „Кр. Сарафов“

с участник д-р Валерия Александрова Кардашевска

от член на научно жури: доц. Майя Енчева,

Обща характеристика на кандидата

Гл. ас. д-р Валерия Ал. Кардашевска, единственият кандидат за участие в посочения конкурс, е завършила НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ в класа на проф. Н. Сейкова и защитила докторат, с научен труд на тема „Метод за изграждане на образ и характерни особености в творчеството на Маргарита Дупаринова“. От 2005 година се занимава с преподавателска дейност и вече е утвърден преподавател по сценична реч, автор на сериозни научни изследвания, сред които посочените в публикациите монография „Маргарита Дупаринова – обречена да служи на театъра“ и “Пътища към сцената и екрана – три гледни точки“ в съавторство с проф. Н. Сейкова и Св. Добрев. Ползва се с авторитет сред преподаватели и студенти. Научно-изследователската дейност на гл. ас. д-р В. Кардашевска е в пълен синхрон с нейната учебно-преподавателска работа.

Обща характеристика на представения труд

Представеният научен труд е разработен в пет глави – Увод, три основни глави и Заключение. Основните научно-изследователски аспекти са представени във Втора, Трета и Четвърта глава. В тях последователно са изложени познатите методологически похвати, развити и разработвани през годините, научно-доказателствен материал относно темите и методите на работа, както и собствена позиция върху разработената тема, упражнения и педагогически подходи в работата със студенти и актьори на самия кандидат.

Във втора глава последователно се представя историческото развитие на дисциплината, разглежда се разликата между сценична и ежедневна реч, както и

необходимостта от стимулиране на желанието в студентите за обучение, развитие и самоусъвършенстване в дисциплината сценична реч. В тази глава от книгата се разглежда и мерената реч като средство за овладяване и провокиране на актьорската природа в студента. Впечатлява и акцентът върху необходимостта от осмисляне и осъзнаване на сценичното слово на всички нива при работа със студентите.

Значително внимание е отделено и на игровия метод като основа за обучение по сценична реч. Методологичната основа, на която стъпва авторката, упражненията и примерите, които са дадени в тази част, както и връзката, която се осъществява между игровия метод в педагогическата практика и взаимодействието му с фолклора, са изведени съвсем естествено.

В Трета глава авторката представя последователно главните характеристики на българския фолклор, развитието на обредната фолклорна система и фолклорните ритуали като театрална проява. Тук прави впечатление съпоставката и паралела, който е направен между основните параметри - действие, превъплъщение, сценично пространство във фолклорните прояви и театралната игра. В края на тази глава е разработена отново чрез упражнения и примери базисната връзка през призмата на игровия метод между двете форми – фолклорна и театрална.

В четвъртата глава се разкрива изцяло педагогическата страна на изследването и тук конкретиката, упражненията и примерите допринасят за цялостната разработка на темата. Систематизацията е точна и пълна, в духа на съвременните научни изследвания и разработки. Смятам, че би било полезно упражненията и примерите да бъдат по-широко застъпени и отделение в приложение.

Основни научни приноси

Кандидатът е отделил приносите и подредил в 6 точки. Аз препоръчвам да бъдат оформени в две направления – едното да е подчинено на ролята и задачите в педагогическата практика по сценична реч, а второто да представя трудностите, които трябва да се преодоляват.

В първото направление са:

- оформянето на своеобразен метод за работа в обучението по сценична реч, който е синтез от проучване, подбор и анализ от гледна точка на носителите на фолклорната култура и собствена професионална гледна точка на преподавател по сценична реч.
- представянето на основната матрица при формиране на личността, на базата на която имаме пробуждане на национална идентификация и изследване на влиянието ѝ върху словодействащия актьор.
- натрупването и оформянето на нови знания в областта на съвременната педагогика.

И съответно във второто:

- развитие и обогатяване на основните елементи на словесната изразност на актьорите чрез целенасочена работа в часовете по сценична реч с игровата техника.
- предразполагане на актьорите към процеси на самоопределяне и идентификация чрез избора на теми и материали от фолклорното ни наследство в етапа на обучението им.
- подпомогане на развитието на способността на актьорите чрез словото, като естествено „продължение на тялото в пространството“, да въздействат на зрителя.

Заклучение

Становището ми по конкурса за доцент с участник д-р Валерия Кардашевска е положително. Тя отговаря на изискванията на Закона за развитието на Академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение, както и на Правилника в тази насока на НАТФИЗ и предлагам тя да бъде избрана за доцент по сценична реч за нуждите на НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, където тя работи като главен асистент.

Гласувам с ДА.

м. Август 2018 г.

гр. София

Член на жури:.....

(доц. Майя Енчева)